

Folklor i mitologia Bałtów

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Etnolingwistyka Specjalność Bałtologia Jednostka organizacyjna Wydział Etnolingwistyki Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 26ETLBALS.13K.13739.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Paweł Kida	
Prowadzący zajęcia	Ewa Stryczyńska-Hodyl	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami z zakresu mitologii i folkloru narodów bałtyckich (Prusów, Litwinów, Łotyszy), budowanie świadomości różnorodności kultur dawnych Bałtów oraz dostarczenie narzędzi do analizy źródeł wykorzystywanych w badaniach nad mitologią i folklorem narodów bałtyckich.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawową terminologię nauk humanistycznych i społecznych	ETL_K1_W02, ETL_K1_W03, ETL_K1_W04, ETL_K1_W06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W2	zna podstawowe teorie i definicje dotyczące problematyki kultury oraz miejsce i znaczenie mitologii i folkloru w relacji do innych nauk humanistycznych	ETL_K1_W02, ETL_K1_W03, ETL_K1_W04, ETL_K1_W05, ETL_K1_W07, ETL_K1_W08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	dostrzega i potrafi wyjaśnić rolę oraz znaczenie mitologii i folkloru w procesach zachodzących w kulturach obszaru bałtyckiego	ETL_K1_U08, ETL_K1_U09, ETL_K1_U10, ETL_K1_U11	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U2	potrafi opisać i zinterpretować kulturowy dorobek człowieka, a także rozpoznaje różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla badanego obszaru oraz potrafi przeprowadzić ich krytyczną analizę oraz interpretację	ETL_K1_U05, ETL_K1_U06, ETL_K1_U08, ETL_K1_U10, ETL_K1_U11, ETL_K1_U16	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	nabywa kompetencje do publicznego wypowiadania się i wyrażania opinii dotyczących zagadnień szczegółowych, a także konstruowania typowych prac pisemnych z wykorzystaniem różnych źródeł i ujęć teoretycznych	ETL_K1_K01, ETL_K1_K04, ETL_K1_K05, ETL_K1_K06, ETL_K1_K07, ETL_K1_K08, ETL_K1_K09, ETL_K1_K10	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
K2	zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy, rozumie potrzebę nieustannego dokształcania się i rozwoju zawodowego. Jest otwarty na krytykę swoich argumentów i potrafi je modyfikować w wyniku dyskusji.	ETL_K1_K01, ETL_K1_K04, ETL_K1_K05, ETL_K1_K06, ETL_K1_K07, ETL_K1_K08, ETL_K1_K09, ETL_K1_K10, ETL_K1_K11	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	1. Zagadnienia teoretyczne i ogólne: - mit, mitologia, mitoznawstwo (wybrane zagadnienia); - folklor, gatunki literatury ludowej (wybrane zagadnienia); - badania, interdyscyplinarność, szkoły i podejścia (wybrane zagadnienia); - zainteresowanie folklorem Bałtów, zbieracze, zbiory, zinstytucjonalizowane podejście do ludowej literatury; - katalogi i zbiory litewskich i łotewskich tekstów ludowych. 2. Bajka etiologiczna i mitologiczna: - ludowa wizja stworzenia świata (wybrane motywy); - fabula obscena (wybrane zagadnienia i motywy); - bałtycki mit kosmogonicznego zanurzenia; - pogańskie bóstwa w bajce mitologicznej (wybrane postaci i zagadnienia). 3. Gatunki folkloru a badania mitologiczne: - bajka magiczna - mit zdegradowany (wybrane zagadnienia); - bajka magiczna a rytuały przejścia (wybrane motywy); - bajka magiczna w badaniach A. J. Greimasa; - ludowe pieśni łotewskie w badaniach H. Biezaisa; - bajka o żonie węża - źródła i interpretacje (wybrane zagadnienia). 4. Wierzenia Bałtów w źródłach historycznych: - ogólna wizja bałtyckich wierzeń; - drzewa (wybrane zagadnienia); - węże (wybrane motywy i zagadnienia); - święte gaje, miejsca kultu, krajobraz pierwotny; - zaświaty (wybrane zagadnienia). 5. Teonimy: - bóstwa w najstarszych źródłach - odczytywanie, interpretacje (wybrane zagadnienia); - mnogość imion i problemy interpretacyjne; - zlewianie się postaci, ekspansywność niektórych postaci, detronizacja (wybrane zagadnienia). 6. Bałtycki panteon: - bóstwa bałtyckie a trójdzielny system G. Dumézila; - panteon czy panteony? (wybrane możliwości interpretacyjne); - różne rekonstrukcje.	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Semestr 1

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	przygotowanie do zajęć zaliczenie pracy semestralnej w I i II semestrze Kryteria oceniania: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) - od 90-100% (Opanowanie w stopniu bardzo wysokim wiedzy z zakresu materiału omawianego na zajęciach) 2. dobry plus (db plus; 4,5) - od 85-89 % (Opanowanie w stopniu dobrym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, nieliczne błędy merytoryczne, poziom kompetencji wymagający nieznacznych korekt) 3. dobry (db; 4,0) - od 75-84 % (Opanowanie w stopniu dobrym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, pewna liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji na poziomie zadowalającym) 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) - od 70-74 % (Opanowanie w stopniu zadowalającym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, pewna liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wymagający znacznych korekt) 5. dostateczny (dst; 3,0) - od 60-69 (Opanowanie w stopniu zadowalającym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, dość duża liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wymagający znacznych korekt) 6. niedostateczny (ndst) - poniżej 60% (Niezadowalający stopień opanowania wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, duża liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wskazujący na nieprzyswojenie materiału zajęć)

Semestr 2

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	przygotowanie do zajęć zaliczenie pracy semestralnej w I i II semestrze Kryteria oceniania: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) - od 90-100% (Opanowanie w stopniu bardzo wysokim wiedzy z zakresu materiału omawianego na zajęciach) 2. dobry plus (db plus; 4,5) - od 85-89 % (Opanowanie w stopniu dobrym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, nieliczne błędy merytoryczne, poziom kompetencji wymagający nieznacznych korekt) 3. dobry (db; 4,0) - od 75-84 % (Opanowanie w stopniu dobrym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, pewna liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji na poziomie zadowalającym) 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) - od 70-74 % (Opanowanie w stopniu zadowalającym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, pewna liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wymagający znacznych korekt) 5. dostateczny (dst; 3,0) - od 60-69 (Opanowanie w stopniu zadowalającym wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, dość duża liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wymagający znacznych korekt) 6. niedostateczny (ndst) - poniżej 60% (Niezadowalający stopień opanowania wiedzy i umiejętności z zakresu materiału omawianego na zajęciach, duża liczba błędów merytorycznych, poziom kompetencji wskazujący na nieprzyswojenie materiału zajęć)

Literatura

Obowiązkowa

1. Biezais Haralds, Die himmlische Götterfamilie der alten Letten. Stockholm: Almquist & Wiksell, 1972 Biezais Haralds & Ström Åke V., Germanische und baltische Religion. Stuttgart: Kohlhammer, 1975 Greimas Algirdas Julius, O bogach i ludziach. Studia o mitologii litewskiej, Kęty: Wydawnictwo Marek Derewiecki, 2007. Greimas Algirdas Julius, Tautos atminties beiėškant, Vilnius-Chicago: Mokslas-Algimanto Mackaus knygy leidimo fondas, 1990.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 1

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie do zajęć	60
Czytanie wskazanej literatury	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Przygotowanie do zajęć	60
Czytanie wskazanej literatury	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ETL_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji posiadanej wiedzy i umiejętności
ETL_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
ETL_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do pracy zespołowej przy wykonywaniu wspólnych zadań
ETL_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych i krytycznego oceniania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
ETL_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za rzetelność przekazywanej wiedzy i rozumienia wagi własności intelektualnej
ETL_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego kierunku i specjalności
ETL_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych oraz cywilizacji ludzkiej w obszarze językowym kierunku i specjalności, wykorzystując do tego celu różne media i techniki komunikacyjne
ETL_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością i tolerancją wobec innych kultur
ETL_K1_K11	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w związku z wykonywanym zawodem z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych
ETL_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać oraz oceniać procesy i zjawiska językowe, literackie i kulturowe na podstawie uzyskanej wiedzy i z zastosowaniem standardowych metod i narzędzi wykorzystywanych w badaniach etnolingwistycznych i/lub w badaniach interdyscyplinarnych
ETL_K1_U06	Absolwent/ka potrafi skutecznie posługiwać się poznanymi metodami i narzędziami właściwymi dla kierunku etnolingwistyka
ETL_K1_U08	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowych, literackich i kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
ETL_K1_U09	Absolwent/ka potrafi posługiwać się głównymi teoriami z zakresu języka, literatury i kultury, paradygmatami badawczymi studiowanego kierunku w typowych sytuacjach językowych i społecznych
ETL_K1_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe typowe dla wybranego kierunku
ETL_K1_U11	Absolwent/ka potrafi merytorycznie i fachowo argumentować oraz formułować wnioski z wykorzystaniem poglądów innych autorów w języku polskim i języku wybranej specjalizacji
ETL_K1_U16	Absolwent/ka potrafi prowadzić rozmowy dotyczące językoznawstwa, literaturoznawstwa i wiedzy o kulturze oraz wypowiadać się na temat tych dziedzin w języku polskim oraz w języku wybranej specjalności
ETL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie kluczowe tematy, pojęcia i zagadnienia dotyczące badań językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych z obszaru kulturowego języka wybranej specjalności
ETL_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie kluczowe teorie i metodologię nauk językoznawczych i literaturoznawczych w języku polskim oraz w języku wybranej specjalności
ETL_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję kluczowej terminologii z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz wiedzy o obszarze kulturowym i języków wybranej specjalności
ETL_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie tematykę ogólną z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa i obszaru kulturowego języka wybranej specjalności
ETL_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie tematykę szczegółową z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, lub obszaru kulturowego języka wybranej specjalności
ETL_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie powiązania językoznawstwa i literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych

Kod	Treść
ETL_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki rozwoju nauk filologicznych i najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz badań historycznych z obszaru języków wybranej specjalności